

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

Р І Ш Е Н Н Я

**щодо проекту Закону про внесення змін до Закону України
"Про систему гарантування вкладів фізичних осіб" щодо захисту коштів
вкладників та інших кредиторів неплатоспроможних банків та
відновлення довіри до банківської системи
(реєстр. № 2188-1 від 25.05.2015 року)**

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 2 лютого 2016 року (протокол № 42) на відповідність Конституції України доопрацьований проект Закону про внесення змін до Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб" щодо захисту коштів вкладників та інших кредиторів неплатоспроможних банків та відновлення довіри до банківської системи (реєстр. № 2188-1 від 25.05.2015 року), поданий народним депутатом України Різаненком П.О. (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою підвищення захисту коштів вкладників та інших кредиторів неплатоспроможних банків і відновлення довіри до банківської системи України.

Для досягнення мети автором запропоновано внести зміни до Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб", якими пропонується: запровадити та вдосконалити діючі механізми виведення неплатоспроможних банків з ринку; забезпечити можливість задоволення максимального обсягу вимог вкладників та інших кредиторів; заощадити кошти Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, Національного банку України і державного бюджету за рахунок створення дієвих механізмів та сприятливих умов для розширення кола потенційних інвесторів, залучення приватного капіталу до участі у процедурах виведення неплатоспроможних банків з ринку; встановити умови діяльності спеціалізованої установи, які нададуть можливість найбільш ефективно працювати з активами неплатоспроможних банків для задоволення максимального обсягу вимог вкладників та інших кредиторів; посилити матеріальну відповідальність власників і керівників неплатоспроможних банків; посилити відповідальність

працівників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з метою недопущення зловживань в роботі з активами неплатоспроможних банків, тощо.

Крім того, пропонується доповнити статтю 1060 Цивільного кодексу України новою частиною передбачивши, що дія норм цієї статті стосовно зобов'язання банку видати вклад або його частину на першу вимогу вкладника не поширюється на вкладників, вклади яких було реструктуризовано у відповідності до Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб". Також запропоновано доповнити Закон України "Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті" новою статтею, згідно із якою дія цього Закону не поширюватиметься на випадки переходу (відступлення) права вимоги заборгованості або боргу до перехідного або приймаючого банку відповідно до Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб".

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України визначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8).

За приписом частини другої статті 19 Основного Закону України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Загальна спрямованість проекту Закону кореспондує закріпленому в частині четвертій статті 13 Конституції України обов'язку держави забезпечувати захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання.

Положення Законопроекту також узгоджуються зі змістом частини п'ятої статті 55 Основного Закону України, згідно з якою кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Відповідно до пунктів 7, 8 частини першої статті 92 Конституції України виключно законами України визначаються правовий режим власності, правові засади і гарантії підприємництва, а згідно з пунктом 1 частини другої статті 92 Основного Закону України виключно законами України встановлюються засади створення і функціонування фінансового, грошового, кредитного та інвестиційного ринків.

Слід зазначити, що зважаючи на негативні наслідки неплатоспроможності кредитних організацій для економіки ЄС та несприятливого впливу цієї неплатоспроможності на фінансову стійкість і довіру вкладників, прийнято Директиву 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року, яка встановлює рамкові положення щодо врегулювання неплатоспроможності кредитних установ та

інвестиційних компаній, а також Директиву 2014/49/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 16 квітня 2014 року про системи гарантування депозитів, яка встановлює правила і процедури стосовно запровадження і функціонування схем гарантування депозитів, підвищення стійкості банківської системи в цілому та захисту вкладників.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку висловило зауваження до Законопроекту, які втім не стосуються його невідповідності нормам Основного Закону України. На думку управління, для прийняття зваженого рішення щодо пропозицій проекту було б логічним отримати відповідний експертний висновок Національного банку України та висновок Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України). З огляду на зазначене, законодавча ініціатива є предметом правового регулювання закону та узгоджується з Конституцією України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб" щодо захисту коштів вкладників та інших кредиторів неплатоспроможних банків та відновлення довіри до банківської системи (реєстр. № 2188-1 від 25.05.2015 року), поданий народним депутатом України Різаненком П.О., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ